

Základní škola Opatovice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace

Školní preventivní strategie 2026-2032	
sm. č. 55	
Č.j.:	ZSOP 1557/2026
Spisový znak	1.2.5
Skartační znak	A5
Vypracoval:	Mgr. Dagmar Štěpánová
Schválil:	Mgr. Dagmar Štěpánová
Pedagogická rada projednala dne	28.8.2026

Úvod

Školní preventivní strategie vychází z metodických pokynů MŠMT, které do prevence sociálně patologických jevů zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanování (kyberšikana) a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus a další.

Dále vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže a z Akčního plánu realizace MŠMT.

Základním principem preventivní strategie na naší škole je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech druhů sebedestructivního chování, projevů agresivity a porušování zákona. Uvědomujeme si, že pouze dítě zdravé, spokojené a sebevědomé má větší šanci odolat negativním vlivům okolí. Proto věnujeme pozornost žákům problémovým, se špatným prospěchem, s méně podnětným rodinným zázemím. Snažíme se u všech dětí podporovat sebevědomí navozováním pozitivních zážitků, působíme v roli poradců pro účelné využívání volného času.

Školní preventivní strategie v této podobě je výsledkem upravování, zkoušení a zdaleka se nedá považovat za definitivní. Na základě zkušeností z každého školního roku hledáme nejefektivnější cestu, která vede ke zkvalitnění vlivu na naše žáky.

Celková atmosféra

Naše škola má rodinný charakter. Tuto výhodu malé školy si chceme udržet i do budoucna. Budeme dále usilovat o příjemné a klidné prostředí ve škole, o dobré vztahy mezi učiteli, rodiči a žáky. Snažíme se budovat pozitivní vztahy uvnitř třídních kolektivů i mezi jednotlivými žáky.

Řízení a realizace preventivních aktivit

Za realizaci Školní preventivní strategie zodpovídá školní metodik prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů. Školní metodik prevence se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování Školní preventivní strategie informuje vedení školy a pedagogický sbor a spolu s nimi vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Vzdělávání

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí sociálně patologických jevů spočívá v účasti školního metodika prevence na odborných seminářích, kurzech a dalším vzdělávání. Pro pedagogy podílející se na realizaci Školní preventivní strategie se stává metodickým pomocníkem, který pro ně vyhledává nové informace, podněty nebo vhodné odborné semináře. Toto další vzdělávání bude odvislé od aktuální situace a nabídky. Dále je třeba seznámit vyučující se Školní preventivní strategií a ujednotit vedení záznamů o patologických jevech.

Cíl programu

Cílem Školní preventivní strategie je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Za velmi důležitou oblast považujeme prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, odmítání ve vztahu k vrstevníkům a cizím osobám, práce s emocemi, obrana proti manipulaci, boj proti nudě a smysluplné využívání volného času.

Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů 1. stupně

Primární prevenci má na starosti třídní učitel. V tomto dětském věku považujeme za nejdůležitější vštípit dítěti přesvědčení, že zdraví je základní životní hodnotou, kterou je třeba chránit. V tomto směru působíme na žáky průběžně nenásilnou přijatelnou formou.

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány i další metody, které se nám osvědčily (besedy, diskuse, sociální hry, hraní rolí, obhajoba názoru, párová a skupinová práce, projektové vyučování, komunikativní kruh nebo využití materiálů školy z oblasti primární prevence. Prostředkem k dosažení těchto cílů jsou i hry a činnosti uvnitř třídních kolektivů během výchovně vzdělávacího procesu, ale i mimoškolní akce. Velmi přínosné jsou i několikadenní pobyty dětí mimo školu, kde se velmi utuží vztahy mezi žáky a učiteli.

Součástí práce s kolektivem jsou také třídnické hodiny, které si třídní učitel zařazuje do výuky dle potřeb třídy.

Zaměření na mladší školní věk

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci – hygiena, psychohygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence
- základy etické a právní výchovy
- základy mediální výchovy, bezpečnost na internetu
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně patologických problémů ve třídních kolektivech (kouření, alkohol, vztahy mezi žáky)
- důraz na spolupráci s rodiči
- informování rodičů o výskytu soc. patologických jevů ve škole

- nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů apod.
- účast v soutěžích výtvarných, sportovních atd.

TÉMA

REALIZACE

1.ročník

Osobní bezpečí	Průběžně po celý rok ve všech předmětech a aktivitách
Základní zásady mezilidské komunikace	Průběžně ve všech předmětech a aktivitách, zejména při skupinových činnostech
Vztahy v dětském kolektivu	Průběžně ve všech předmětech, zejména ČJ, Prv, Tv, Švp při kolektivních činnostech
Každý člověk je jiný	Sledování a respektování odlišností (Prv, ČJ, Tv)
Základní hygienické návyky	Průběžně ve všech předmětech a činnostech, ŠvP
Využití volného času	Švp – květen, Prv – komunikace osobní a virtuální
Rodina jako bezpečné místo	Využití vánoč. a velikonoč. svátků v Prv, ČJ

2. ročník

Lidské tělo	Průběžně – Prv, Tv
Zdraví a jeho ochrana	Průběžně - Prv, Tv
Zacházení s léky	Prv – hygiena, čistota, nemoc, úraz
Režim dne	ČJ, Prv
Vztahy mezi lidmi	ČJ – muzea, divadla, výlety, projekty, skupinové práce, Prv
Chování v krizových situacích	Průběžně během roku

3. ročník

Pojmy z oblasti prevence sexuální výchovy a drogové závislosti	Prv – člověk, lidské tělo, muž a žena, pečujeme o své zdraví
Zdraví a jeho ochrana	Prv
Lidé kolem nás, multikulturní výchova	Prv – rodina a škola, člověk
Využívání volného času	Prv, ŠvP
Ochrana proti obtěžování cizí osobou	Prv – rodina, pečujeme o své zdraví, vztahy přes sociální sítě

4. ročník

Lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími	ČJ čtení, formou rozhovorů, besed, výuk. filmů
Životospráva a důsledky	

nevhodných návyků
Využívání volného času
Pojmy drogová závislost,
digitální závislost,
sexuální výchova
Vztahy v dětském kolektivu

Průběžně podle potřeb ve výuce
Př – průběžně, ČJ – sloh

ČJ čtení – informace v médiích, výuk. programy
Průběžně, divadla, výlety, skupinová práce, ŠvP

5. ročník

Domov, rodina, důvěra,
vztahy
Léčivé a návykové látky
Vztahy v dětském
kolektivu
Komunikace

Průběžně v hodinách ČJ, rozhovory, besedy
Př – srovnání, výroba léků, závislost

Průběžně, společné akce – výlety, projekty, skup. práce
Průběžně ve všech hodinách, prezentace prací, práce ve skupinách, řešení model. situací, návštěvy divadel, výstav, komunikace s dospělými lidmi

Drogy a jejich vliv
na organismus

Př – učivo člověk – beseda na dané téma, sbírání informací v médiích, Tv – správná životospráva, vliv drog na organismus, doping, ČJ – volný čas, kamarádi, konflikt a jeho řešení

Nebezpečí komunikace
s cizími osobami

ČJ – průběžně (modelové situace a rozhovory), ICT – mediální výchova a digitální výchova

Sexuální chování,
zneužívání
Krizová centra

Př – beseda, dle možností výukový film
Př – průběžně podle potřeby a vyskytujících se problémů (modelové situace, rozhovory, beseda, krizová centra, jejich význam, telefonní čísla)

Cíl :

Děti by po pěti letech měly umět :

- mít povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- umět pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umět se chránit před cizími lidmi
- umět odmítat
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- umět rozlišit léky a návykové látky
- znát základní informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- mít základní zdravotní návyky
- umět komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc

Postupy při řešení jednotlivých patologických jevů jsou popsány v Krizovém plánu školy a v souvisejících směrnících školy, ve Školním řádu školy.

Poradenství a důležité kontakty

Školní metodik prevence Mgr. Kristina Janáková

Pedagogicko psychologická poradna Hybešova 15, Brno
www.pppbrno.cz

Oblast sociálních věcí: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/>

Drop In první pomoc, poradenství a terapie drogových problémů)
[http:// www.dropin.cz/](http://www.dropin.cz/)

Prev-centrum (realizace primární a sekundární prevence)
[http: // www.prev-centrum.cz /](http://www.prev-centrum.cz/)

Život bez závislosti (primární prevence návykových látek a sociálně nežádoucích jevů)
[http: // www.zivot-bez-zavislosti.cz/](http://www.zivot-bez-zavislosti.cz/)

Linky důvěry

V Opatovicích 24.8.2026

Mgr. Dagmar Štěpánová

Pedagogická rada projednala dne 28.8.2026.